

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 9. oktobra 1902.

Štev. 41.

Nemško-liberalna potepija pri novem volilnem redu.

Ljubo našo Koroško deželo so razdelili v volilne okraje. Kdo je delil? Nasprotniki so jo razdelili. In po katerem merilu? Po svojem — krivičnem! Le pogledjmo! Dežela je prav za prav že razdeljena. Ena tretjina je dana Slovincem, dve pa Nemcem. Sedaj pa pridejo — Nemci, ter si kar vse tretjine — ukradejo. Namesto da bi razdelili volilne okraje v nemške in slovenske, ker imajo Slovenci svoje politične zahteve in Nemci svoje, so razdelili Koroško, kakor bi bila cela koroška — nemško-liberalna. Ker pa se vendar bojijo, da bi se zavedno katoliško slovensko ljudstvo postavilo skupno in složno v svojih okrajih, ter bi si tako priborilo lepo peščico poslancev, so pa okraje tako „kujnščno“ in zvito-krivično razdelili, da so posamezne slovenske okraje natvezli k večjim in močnejim nemško-liberalnim trdnjavam, da se mora vsaki slovenski glas vtopiti v nemškem liberalnem morju. Pogledjmo: Za kmetske občine so skovali te-le okraje:

1. Celovec-okolica in Borovlje. Sodnijski okraj Borovlje obstoji iz slovenskih občin. Čeravno je v tem okraju veliko nasprotnikov, imajo vendar katoliški Slovenci večino. Da se ta večina uniči, so jo pritvezli nemško-liberalni celovski okolici, ki sega prav daleč gor do blizu Trga in Šent-Vida. In ta okraj naj preglasuje, premaguje Borovlje. To je ena krivica.

Druga je še bolj očividna in še hujša: Sodnijski okraj Borovlje je vendar sam tako velik, da si sam izvoli enega poslanca za deželni zbor. Zakaj potem ne voli sam za se kakor drugi? In Celovec-okolica je tudi sama za se tako velika, da si sama svojega izvoli — če hoče tudi Hottentota ali culukafra! A — to so modri liberalci: Oba okraja so zvezali skupaj in skupno naj volita — dva! Tako nam požrejo enega poslanca.

2. Sodnijska okraja: Velikovec-Dobrlavas, in sodnijska okraja: Pliberk in Železna Kapla. To so se zopet skazali! Bravo vitezi! Kapelčani bodo gledali, da so pritvezeni oddaljenemu Pliberku. Kaj pa imajo Kaplčani v Pliberku? Ali bi ne kazalo bolj: Dobrlavas in Železna Kapla ter potem, Pliberk in Velikovec? Toda tako bi prelahko

zmagali — presneti „bindišarji“. Da torej vrlim rojakom v dobrlovaškem okraju moči vzamejo, jih vržejo v naročje — velikovskim „burgarjem“. Toda upajmo, da bo vsej krivici navkljub zmagala — pravica. Da pa kmetski rojaki pliberškega okraja ne zmagajo tako hitro in lahko, privrgli so jim kapelske liberalce! — Sedaj pa se vprašamo, kako so gospodje šteli, da so celi spodnji koroški: Velikovec, Dobrlavas, Pliberk in Železna Kapla, dali samo dva poslance? Znano kopito: „manjvredni narod“!! Žalostno!

3. Sodnijski okraji: Rožek, Beljak, Paternijon! Vsi trije okraji volijo skupno — dva poslance. Je že sumljivo! Potepija je zraven, istotako kakor pri volilnem okraju: Celovec-okolica in Borovlje! Da bi slovenske občine v Rožu in v beljaški okolici ne bile premogočne, jim privržejo celi okraj — Paternijon. Kaj pa imajo — za Boga — Paternijonarji v Rožu opraviti? Večje krivice si ne moremo misliti.

Različni jezik, povsem drugačne razmere, drugačni svet, posebne kmetske zadeve.

Zakaj ne pustijo enega poslanca nam, in enega si pa sami obdržijo? — To le na kratko povedano, kako nam režejo kruh!

Odgovorite nam pa še na to vprašanje: Zakaj pa ste vzeli za merilo ravno sodnijske okraje? Ali bi ne bilo prikladnejše, vzeti deželo, kakoršna je: slovenska in nemška? Sodnijski okraji so tako vstvarjeni, da privežejo kmeta Slovenca na nasprotnega meščana. In pogledjmo sodnijske okraje: Celovec-okolica in Beljak! Te dve mesti stojita na jezikovni meji, ter imata še več kot polovico nemških občin pod seboj. Toda dovolj o tem.

4. Še večjo potepijo pa so skuhalo naši nacelni pri novi četrti kuriji, ki se voli, kakor znano, že 5. novembra, ter je jako velike važnosti. Tu naj pokaže ljudstvo, ki je v ogromni večini katoliško, svojo moč. Vse četiri poslance lahko katoliška stranka pridobi. Mi Slovenci bi mogli dobiti enega, in sicer v Spodnjem kraju. To so nacelni čutili, ter so zopet imenitno delili! Spodnji kraj: Velikovec, Dobrlavas, Železna Kapla in Pliberk je dovolj velik, da zasluži enega poslanca v četrtem volilnem razredu. Toda zgodilo bi se, da bi zmagali mi. Kaj začeti: Celi Celovec so vrgli zraven! Kaj pa imajo Celovčani pri Velikovcu! Siromak poslanec ali se boš potegoval za Podjunčane, ali za Celovčane. — Gre jim samo za to, da bi

ogromno število celovških nemških glasov slovenske potisnilo v kot.

Rožno dolino so pa zopet vrgli v beljaški in paternijonski žakelj. Fej! Toda obupati ne smemo! Glejmo da si pridobimo — kolikor mogoče glasov in ž njimi — poslancev!

M.

Nemško-nacijonalci in učiteljstvo.

Kakor smo omenili že zadnjič, storili so učitelji nemško-nacijonalnim poslancem marsikako uslugo. Lahko trdimo in smemo reči, da bi bili vsi deželni okraji na Koroškem zastopani po krščanskih mozh, ko bi mnogokrat prav brezverski učitelji ne zasejali po posameznih občinah po deželi prepira. S to agitacijo dosegli in priborili so si učitelji pri nacijonalnih poslancih neko posebno moč; stavka učiteljev pri volitvah bi imela za posledico propad vseh nemško-nacijonalnih kandidatov. To priložnost so pa učitelji izkoristili in jo še izkoristijo na škodo plačujočega ljudstva, da so zahtevali in še vedno zahtevajo od poslancev, ki so bili ravno z njihovo pripomočjo izvoljeni, tudi spodobno plačilo. S kislim obrazom morali so nacijonalni poslanci tudi v našem deželnem zboru, večinoma v tajnih sejah, vgrizniti v kislno jabolko, nijeden si ni upal javno nastopiti zoper mnogokrat predrzne zahteve učiteljstva. Tako vihtijo učitelji kazensko šibo nad svojimi poslanci, pa še vedno niso zadovoljni. Leto za letom nove zahteve, ki naj bi deželo še bolj izmolzle. Nočemo daleč nazaj segati, omenimo le, da so tudi pri zadnjem deželnozbornem zasedanju vposlali prošnjo, da naj se šolska postava na Koroškem nekoliko spremeni. Pred vsem so zahtevali: 1. Člani krajnega šolskega sveta nimajo pravico nadzorovati šolo. 2. Ne smejo poročati o tem kar bi pri pouku opazili; sploh zahtevajo, da krajni šolski svet nima pravice paziti, kako učitelji spolnujejo šolske postave in ukaze višjih oblasti. Nadalje zahtevajo, da morajo vsi otroci, ne samo ubožni, šolske potrebe dobiti popolnoma zastonj (seveda na občinske stroške); pri imenovanju učiteljev se deželni šolski svet ne sme niti najmanje ozirati na ugovore in pomisleke, katere bi imel proti kakemu prosilcu krajni šolski svet. To je omenjenih samo nekaj njegovih želj, a iz teh že je razvidno, da bi učitelj najrajše videl, da bi krajnega šolskega

PODLISTEK.

Otrokova molitev.

Bilo je že pozno v letu. Jesenski veter je osmukal z drevja zadnje rumene liste; trto je preteklo noč odtrgal vihar z zida, tako da je veter butal v enomer ž njo ob okna; gore in gornji del doline, kjer je stala naša vasica, so bila zavita v gosto, mrzlo meglo. Še nikoli mi ni bilo tako čudno pri sreč v moji mali hišici. Vzel sem klobuk in oblekel površnik ter se napotil po dolini navzgor k znani rodovini v vas, kjer so me vselej prijazno vzprejeli. Ko sem stopil v izbo, sem že našel razne goste, ki so tudi tukaj iskali zavetja pred neljubim novembrovim večerom.

Gostoljubna gospodinja je obrnila pogovor kmalu na to, kako hudo se godi po zimi bornim prebivalcem tega kota, in kaj še-le bode, ko je že jesen tako mrzla in neprijetna. Marsikaj novega sem izvedel o človeški bedi, česar še doslej nisem mogel vedeti, kajti bil sem še-le par mesecev v tem kraju. Posebno živahno so se razgovarjali o Strahovi družini, o kateri je bil pa vsak drugačnega mnenja.

„Ona je prevzetna in košata kot kakšna gospa“, pravi župan tistega kraja, „nikoli se nista mogli razumeti s hišno gospodinjjo, pa še vedno je taka. Jutri mora iz hiše. Sam ne vem, kam bi jih spravil z možem in otroci. V ubožnico, drugam ne vem kam.“

„Samo zaradi otrok mi je hudo“, se oglasi učitelj; „o značaju gospodinjje ne bom sodil, ker

je ne poznam natančneje, a kar se tiče vzgoje otrok, je vse hvale vredna. Ubogljivi so, pametni, pohlevni, pridni pa snažni. Jaz mislim, da to mater drugi zato sovražijo, ker svojih otrok ne pusti v družščino k drugim. To je pa pametno, žena ima čisto prav, vsaj jaz sodim tako.“

„Kako je neki to“, vprašam jaz, „da samo o gospodinjji tako govore, o možu pa nič, ki je vendar glava družini?“

„To je pa zopet drugi del človeške bede“, odvrne nadgozdar, ki je dotlej molčal; „Strah je bil izvrsten delavec v gozdu in dokler je mogel delati višje v gorah, je imel vedno dovolj zaslužka in doma jim ni bilo sile. Pred nekaj leti mu je pa padel težak blod na hrbet, ko so spravljali po plazih debela iz gor v doline. Od takrat boleha, včasih je čisto hrom, in večkrat se ga loti huda otožnost. Morda so mu pri oni nesreči oslabei tudi možgani, ali ga pa boli v srce izguba zaslužka ter pomanjkanje in revščina družine. Karkoli morem, storim zanj, da mu olajšam bedno stanje, ne da bi bil krivičen do drugih delavcev; seveda ima vse svoje meje, in žalibože mu je vedno slabše.“

Srce mi je krvavelo, ko sem to poslušal. Med tem se je že popolnoma stemnilo. Razšli smo se vsak drugačnega mnenja o družini, ki smo se pogovarjali o nji.

Ko sem stal pri vežnih vratih, se je zaganjal mrzel sever z vso silo v valove bližnjega ribnika. Vmes so mi prihajali na uho glasovi, kot otročji jok in polglasno govorjenje. Puslušal sem. Vse tiho! Konečno sem hotel prepričati samega sebe, da je bila le moja razburjena domišljija, ki mi je privedla v dušo te glave in slike, pa sem šel rajši

v spalnico. Dolgo nisem mogel zaspati. Zadnja moja misel, predno sem zaspal, in prva, ko sem se vzbudil, je bila misel na otožnega, bolnega moža, kopicco slabotnih otrok, na ponosno mater neupogljivega srca in brez vse pomoči.

Drugo jutro, predno sem šel v šolo, sem poslal nekega dečka k Strahovim naročit materi, naj pride opoludne k meni. Ko pridem opoludne domov, me je že čakala pred vrati. Prvič v svojem življenju sem jo videl; kar prestrašil sem se njenega obraza, kakoršen je bil takrat. Njene poteze in gube so izražale nekaj takšnega, kar se navadno vidi le pri umobolnih. Povabil sem jo, naj stopi v sobo. Potem sem ji razložil, da imam pol hiše čisto prazne; rad bi imel koga, da bi mi po zimi kuril peč in snažil po hiši, pa da bi mi opravljal tista moja pota, kakor na pošto, ali če je kaj treba kje naročiti. Prav nje in njenih otrok sem se spomnil, sem dejal. Tudi njen mož bi mi kaj pomagal, kedar bi se čutil kaj boljšega.

Vprašam jo, če bi bila zadovoljna s tem.

„Saj me vendar ne poznate“, jeclja žena.

„No, jaz sem pač že slišal o vas, da ste bogaboječa ženska, ki vzgaja svoje otroke pridno in pobožno in ki tudi sama živi, kakor nam veleva Bog.“

„Bog se usmili!“ vzdihne in zaplače.

Skušal sem jo pomiriti in ji dopovedoval, da sem čul o njih bedi in sklenil jim pomagati.

„O, potem ste skrbeli in molili zame, ko sem stala sinoči zunaj in obupavala že nad Bogom in nad ljudmi!“

„Ali ste bili sinoči tukaj kodi?“ jo vprašam. Prikimala je.

sveta ne bilo na svetu; on ga ravno tako studi in sovraži, kakor prej duhovsko nadzorstvo. Kmetje! Že iz teh zahtev vidite, kako prezirno misli in sodi od vas učitelj. Zahtevajo vedno večje plače, pozabijo pa povedati, kake vspehe so že dosegli, kako so pri odgoji otrok napredovali. Pametni, trezno misleči, starejši učitelji sami očitno pripoznajo, da so si oni kljub majhni plači lahko kaj prihranili, dočim mlajši učitelji pri mnogo večji plači tičijo v dolgovi.

Kar je učiteljem tudi že znano, pa se na Koroškem še ni povedalo, to morate vi, krščanski volilci, tudi zvedeti. To je naravnost izzivanje kmetijskega stanu, kar je 15.000 učiteljev, združenih v avstrijski učiteljski zvezi, sklenilo letos 1. 1902. na svojem shodu v Št. Hipolitu na Avstrijskem. Tudi naši koroški učitelji so bili zastopani. Učitelji zahtevali so tam: 1. Dolžnost obiskovanja šole naj se raztega od osem na devet let; 2. v jednom razredu ne sme biti več kakor 30 otrok (Op. ured.: To bo na Prevaljah učiteljev!); 3. v kraju, kjer je ene vrste šola, ne sme biti nižje vrste. — Člani nemške ljudske stranke so te zahteve odobrili, tako da smemo lahko reči, da so jih sprejeli tudi v svoj program. Kam bi s tem prišli tudi mi na Koroškem, naj kaže vzgled račun stroškov za Nižje-Avstrijsko. Izračunali so, da bi vsi stroški vsled devetletnega obiskovanja šole znašali 14.000.000 kron, zahteva 1 in 2 21.462.000 kron, zidanje novih šol 44.930.000 kron. Res lepe svôte! In pri nas na Koroškem ne bilo bi čisto nič drugače! Te svôte, ogromne svôte, bi morale po obstoječih postavah plačevati šolske občine z lastnim denarjem. In posledica tega bi bila? Popoln propad občin; marsikdo bi moral zapustiti domačo rojstno grudo.

Kmetje, krščanski volilci! Glejti, koroški nemško-nacijonalci pa se niso uprli tem zahtevam, ker si vsled svoje odvisnosti od učiteljev ne upajo proti njim nastopiti. Če se izpolnijo učiteljske želje in zahteve, potem mora kmet propasti. O nadaljnjih njihovih zahtevah, da naj se veronauk odpravi iz šole, nočem zgubljati besed; kake so učitelji v verskem oziru, veste le prevečkrat iz lastne skušnje, imate sami priliko opazovati. Ako se hočete torej varovati lastne škode, lastne pogube, če hočete zabraniti, da se take zahteve pri nas ne uresničijo, potem volite naše slovenske krščanske može. Ti nasproti ljudstvu nimajo nobenih dolžnostij, nobenih obveznostij, zato bodo po svoji vesti zastopali le vaše koristi, le vaš blagor. Zato mož z možem, trdni kakor skala, oddajte svoj glas krščanskim, slovenskim možem! S-j.

Čare-Pavkar pred „volilci“.

„Naznanilo. Gospod reihsratsabgeordnete Čare bode danes popoldne v Mižici svojo rajtungo, to se pravi rehenšäftsberihht, dol položil. Kdor misli, da se za to interesira, tisti naj gre v Možico h Krautu. Tam bodo povedali tudi, kako in koga morate voliti, — tako je klical, kakor se nam poroča, prevaljski občinski sluga dné 28. sept. po prvi božji službi. Kaj se je godilo tam v Mižici, nam je povedal že zadnji „Mir“; občudovati moramo slovensčino, kakoršne je naš sluga vešč. Najbolj je pa

„Pri vodi?“ — Zopet prikima.

„Mislim, da sem slišal vaš glas in jokanje nekega otroka. Ali ste imeli otroke seboj?“

„Dva!“ je zašepetala in padla na kolena.

Kaj se je potlej godilo, mi ni treba praviti. Čitatelj lahko ugane sam. Nesrečna žena je šla prejšnji večer obupana z dojenčkom v naročju in z najstarejšo hčerko k ribniku, kjer je že našel marsikdo bridko smrt in večno pogubljenje.

Med potjo jo je vprašala hčerka: „Mama, ali bodo potlej ata in bratci pa sestrice siti, ako mi umrjemo?“ In potem, ko so stali ob bregu in je mali bratec jel jokati, ker ga je zeblo, in ga je mati pritiskala zadnjikrat, kakor je mislila, na srce, je vprašala hčerka, predno so hoteli storiti zadnje korake: „Mamica, ali smem preje še moliti, predno umrjem?“ Mati je nemo prikimala, in otrok je molil:

Majhno moje je srce,
Vanje nihče drug ne sme,
Kakor božje Detece.
Ježček, vedno z mano bodi,
Spremljaj v srcu me povsodi;
Kedar pa umrla bom,
Vzemi me v Svoj sveti dom!

Po teh besedah hčerkinih je prišla mati deklico za roko in je hitela nazaj domov v borno kočico. Rešena je bila z otroci vred hudega padca in večnega pogubljenja, rešena po molitvi ubogega otroka.

Smešničar.

* Berač: „Gospodje, prosim kaj ubogajme, jaz sem pogorelec.“ Gost: „Ali imaš potrjilo od županstva, da si res pogorel?“ Berač: „Ne zamerite, tisto pismo je tudi zgorelo.“

nas iznenadilo to, da so se omenile tudi volitve, akoravno je imel sluga v nemškem izvirniku samo naročilo, klicati prihod g. državnega poslanca, da poroča o delovanju državnega zbora v zadnjih zasedanjih.

Iz Možice se nam poroča: Državni poslanec g. Ant. Čare-Pavkar je torej prišel k nam, da poroča o „svojem“ delovanju v državnem zboru. Ni dvomiti, da so hoteli Čare-jevi pristaši doseči z njegovim prihodom še kaj posebnega, kar se jim pa ni posrečilo; čudno je bilo že to, da so hoteli izvoliti predsednikom zborovanja enega najhujših nasprotnikov katoliške sv. vere in zagrizenega protivnika Slovencev, namreč prevaljskega „hajlovca“ — dr. Herbsta, ki se je v mnenju, da je predsedniški prestol že njegov, prav mogočno takoj sprva vsedel k mizi, ki je stala na odru. Mi si lahko mislimo, kaj bi slišali povodom pozdrava in zahvale iz njegovih ust. Pa varal se je gospod v svojih visokoletečih mislih; predsedniški stolec se mu je izpodmaknil in se je izvolil predsednikom domačin g. oskrbnik Glančnik. Poročilo g. poslanca je bilo v obče stvarno. Vendar si dovolimo k temu to in ono pripomniti.

G. Čare je rekel, da se mu zdi le kot članu nemške ljudske stranke mogoče doseči kaj koristnega za svoje (!!!) ljudstvo. Zanimalo bi nas, če bi nam povedal, katero ljudstvo smatra za svoje; slovenskega gotovo ne, kajti on slovenskega jezika še zmožen ni, kakor je sam priznal. Dalje vprašamo g. poslanca, je li res stranka, h kateri on pripada, tudi ljudska stranka? Mi pravimo, da ne! Le povejte, g. poslanec, če bode zopet kje nastopili s svojim poročilom, o shodu Vaše stranke v Št. Pöltnu tam na Nižje-Avstrijskem, ko je 1500 učiteljev, — trabantje Vaše stranke — zahtevalo med drugim: 9letno šolo; „Vaše“ ljudstvo, katero pa nam blagovolite imenovati, bo znabiti to odobravalo, naše pa ne! Zakaj se tem drznim zahtevam ne zoperstavite, gospodje člani svoje tako imenovane ljudske stranke? Kratko vam povemo: če bi to storili, tedaj zgubite svoje agitatorje, ponižne in z vsem zadovoljne (?) učitelje, in s tem tudi mandate. G. Čare! Stranka, ki tako očitno dela v škodo ljudstva, ki žali versko prepričanje ljudstva, ki napada v interpelacijah in po shodih (Lemiš v Trebnju) našega prestolonaslednika — ta ni prava ljudska stranka. Mi Vas le pomilujemo, da sedite v taki stranki! O krivicah, katere moramo trpeti Slovenci od te stranke, še govoriti nečemo!

G. Čare je dalje toliko omenjal češko obstrukcijo, zakaj pa ni omenil tudi nesramne nemške obstrukcije? — Čuden vtis pa je moralo napraviti na vsakega, ki o zadrugah le količkaj razume, to, da je g. poslanec trdil: zadrugam (posojilnicam itd.) more ljudstvo le tedaj zaupati in le tedaj morejo te delati uspešno, če stojijo pod nadzorstvom — vlade. G. poslanec, tukaj ste pa se vrezali; potem takem bi bilo zopet treba več uradnikov, katerih imamo že itak preveč, in za te seveda tudi plače. Kje pa jo vzeti? No, zopet nov davek kmetu trpinu naložiti bodisi pod tem ali drugim imenom. Kmetje, sodite, je li res to ljudska stranka, ki dela v vaš blagor?! G. poslanec! Vi pa vedite, da naše zadruge, naše posojilnice vživajo popolno zaupanje ljudstva, v kolikor ni nahujskano proti njim od nemških kričačev; je li tako tudi pri vaših posojilnicah, pozvedujte sami; ako pa te nimajo zaupanja, priskrbite si zanje državnih uradnikov, a plačajte jih pa le sami. — G. Čare je za pomnožitev takih zadrug, kaže na Švico in (†††) črno Tirolsko in se veseli razvijanja zadrug na Češkem in — Nižje-Avstrijskem, kjer je krščansko-socijalna stranka na krmilu. Ne vemo, bodo li vsi člani Čaretove stranke to njegovo izjavo odobraval ali ne; če bi to bilo, tedaj pa ne razumem, zakaj je ravno pri teh gospodih toliko krika, če se ustanovi od toliko psovane katoliške stranke ta ali druga zadruga. Zakaj toliko napadajo zadrugo v Sinčivasi?! G. Čare, le povejte tudi to ljudstvu! Človek bi skoraj moral priti do prepričanja, da se tem ljudem res nekoliko meša: vselej drugače govorijo, kakor pa delajo. Mogoče je pa tudi, da hočejo ljudstvo s svojimi sladkimi besedami le slepiti.

Še eno, gospod poslanec, ste prav dobro zadel: od Vaše stranke ni pričakovati nobene koncesije v narodnem oziru. Gospodine! Kje je Vaša ljubezen do pravice? To bodemo si mi Slovenci dobro zapomnili! — Gospod Čare se trudi tudi, da bi opomogel pomanjkanju delavskih močij. Dobro! Njega kot gospodarja mora gotovo tudi tiščati čelvelj v tej zadevi; sam bo pa temu težko opomogel in po načrtu njegove stranke že celo ne. Na eni strani pomanjkanje delavskih močij, na drugi pa — 8- ali celo 9letna šola! G. poslanec, vi ste blizu Celovca; stopite tja k baronu Mac Nevinu, on vam bo povedal, kako se dá to doseči! Kmeta le kaznovati prav pošteno, če porabi doma fanta ali dekle, ki mu že moreta iti pri delu na roke, na ta način se menda najbolj opomore pomanjkanju poslov!

Omenil je Čare-Pavkar tudi zvišanje takomenovanega „melioracijskega fonda“ za 1½ milijon; ker je pa že toliko hvalil svojo nemško stranko, naj bo tudi povedano, da ustanovitev tega fonda, iz katerega dobivlja ravno Koroška velike svôte, ni delo kakega nemško-liberalnega ministra, temveč klerikalnega poljedelskega ministra grofa Falkenhayna.

Čudni so ti gospodje; hvalijo se, da so to in ono storili, a povedo pa ne, da morajo le poravnati, kar so njihovi pradedje liberalci, ko so imeli v državnem zboru večino, zakrivali. Kako žalostno je izgledalo leta 1868., ko je bilo v proračunu pomanjkljega celih 78 milijonov kron in ta je dospel v proračunu l. 1879. na svoto 156 milijonov kron; no, kmet, liberalci pač znajo gospodariti, kaj ne! Ne smeš se čuditi, da v deželnem zboru tako slabo gre. Ko je pa dobila l. 1880. slovensko-„klerikalna“ stranka večino, je znašal primanjkljaj samo 19.756.494, to je nekoliko čez 19 milijonov kron in leta 1890. smo imeli že 4 in pol milijona prebitka. Kmet, ki hoče dobro gospodariti, pač dobro vé, da mora izdatke uravnati po dohodkih, a liberalci so si pa mislili: le delajmo dolgove, kmet bo že plačeval. Nemška ljudska stranka naj le pridno dela, da poravna poprejšnje pregrehe; in če hoče g. Čare ljudstvo v državnem gospodarstvu prav poučiti, naj le ne prezira drugih strank in naj le tudi pove, da se je v letih 1897. do 1900. ravno „klerikalna“ stranka trudila za olajšavo vojaške službe, dopust za časa žetve, za lovsko postavo, ki naj varuje kmeta in druge; naj le pove, da so njegovi tovariši s svojo komedijo to zakasnil.

Ker je g. poslanec tudi omenil, da je on kot predsednik kmetijske družbe odpravil staro krivico, da so se podpore delile samo nemški Zgornji Koroški, dovolimo si g. državnega poslanca vprašati, ni li to njegova dolžnost kot c. kr. predsednika kmetijske družbe postopati napram Slovincem pri razdelitvi podpor ravno tako, kakor proti Nemcem — pravično. S to svojo izjavo je pa tudi priznal g. poslanec, da se je poprej vendar le godila (in saj se še godi!) krivica Slovincem.

Da bi pa pristaši Čare-tovi to krivično postopanje tudi zanaprej radi videli, so pokazali s tem, da so bili na g. Čare-ja kot predsednika c. kr. kmetijske družbe jako nevoljni in so mu to (n. pr. dr. Lemiš) zelo zamerili. Zdaj bo pa tudi jasen vmeslek pri govoru g. poslanca, namreč: „zato ste pa prišli, g. državni poslanec, v nemilost pri gospodih“ (namreč nemško-liberalne stranke).

Pri zborovanju je bilo navzočih tudi nekaj Slovencev, radi tega je prosil g. župnik Premru g. poslanca, da naj pove v kratkem v slovensčini, kar je govoril. Čudili smo se, da je moral g. poslanec odgovoriti, da tega ni zmožen; a naj ga vprašajo posamezni in bo na to kratko odgovoril. G. poslanec, naš kmet se tega še ne upa storiti. — G. Dragasnik smatra kot važno za kmeta, da se mu pove, kaj se je ukrenilo glede svinjske kuge, vojaških vaj in pomanjkanja poslov. Kratko mu je na posamezna vprašanja odgovoril g. poslanec, a v slovensčini, da se je Bog usmilil! — G. poslanec, v začetku svojega govora ste rekli, da ste prišli tudi pozvedovat po željah svojih volilcev; reči moramo, da so ti jako zadovoljni in bodele jih lahko zastopali, kajti nobena želja se ni izrazila od strani Vaših volilcev na zborovanju. Kdo so le-ti volilci, — radi bi jih poznali. Kmetov je bilo, kakor omenjeno, na shodu navzočih celih — šest!

Čare — na Slovenskem!

(Dopis.)

Kdaj je bil državni zbor že zaključen! Ali je Čareju šele sedaj padlo v glavo, da mora vsaj enkrat nekaj poročati o „svojem“ delovanju za — spodnji okraj! Pa — fant je moder: Dobro zna izvohati, v katerem času, med katere ljudi, in v katere kraje naj gre, da se ne osmudi; da, žeje celo pohvale in zaupnice. Zakaj — vprašamo še enkrat — se ni oglašil prej? Zakaj ravno sedaj, ko se pripravljajo vsi na deželnozborske volitve? Alion hoče tudi v — deželni zbor? Pa bodi kar si bodi! To pa moramo mi višje pribiti — da on dela propagando ž nemško ljudsko stranko — med Slovinci!! On dela, leta, govori, da bi stari nemški liberalizem med Slovincem zopet bolj utrdil, ojačil! In naj on še tako medeno, laskavo govori, naj poroča on o slavnih svojih činih — prevaril nas ne bo! — On je naš nasprotnik. Če se Čare še enkrat upa v slovenski kraj na Spodnjem, ga ne bomo več tiho poslušali — ampak vprašajmo ga! Kličimo mu: Daj odgovor, daj račun o svojem hišovanju! Kako si zastopal naše narodne svetinje, kako si branil našo šolo? kako si moral prestopiti k nemški ljudski stranki? Kako moraš sedeti med njimi, ki kličejo: „hajl, proč od Rima! Nieder mit den Windischen!“ In na to, in samo na to naj nam dá odgovor. In on mora molčati, sramotno odstopiti! Ker nam g. Čare nasprotuje v verskem, v narodnem prepričanju;

ker pa noče vedeti o slovenski šoli, o slovenskem uradovanju. — Sploh nič ne o Slovanih — proč ž njim, on ni za nas!

Dopisi.

Beljak. (Izlet.) V nedeljo dné 28. septembra je napravilo slovensko omizje beljaško četrti veliki skupni izlet in sicer na Koren. Tukaj vodi namreč cesta iz spodnje Zilske doline 1070 metrov visoko preko Karavank na Kranjsko. Udeležba je bila lepa, in sicer je bilo od predpoldne do večera 34 oseb pri gostilni na Poljani. Vabila nas je lepa jesenska nedelja na višino in upam, da prijetnejših ur nismo še lahko preživeli pri kakem izletu. Prvi oddelek je odrinil iz Beljaka ob 1/2 7. uri zjutraj in je imel nalogo priskrbeti prav na izvanredni način pojedino na planini. Zaklal se je namreč janjec, kateri se je potem spekel od večakov na raznju pri prostem ognju v logu. Ko je došel drugi oddelek izletnikov, se je janjec v veselje prišlecev že sukal pri ognju. Že prva poskušnja se je prav dobro obnesla in je teknila izvanredna pečenka na planini prav izvrstno. Posedli smo se v logu po tleh med grmovjem in je bilo videti, kakor da bi se počivala kaka karavana, ki ima tukaj svojo pojedino. Gostilničar nam pa je donasal pridno dobrega vinca in kmalu se je pričela živahna zabava. Po pojedini pa je zapel pevski zbor omizja par krepkih pesmij in potem smo jo počasi odrinili, in sicer en del v Kranjsko goro, drugi pa na našo stran v Podturje, od koder nas je pripeljal lukamatija zopet v Beljak. Omenjeno naj bode, da se je udeležilo tega izleta tudi 8 Nemcev, gospodov in gospelj, in so rekli, da so se počutili v družbi Slovencev prav dobro. Dopadlo se jim je tudi slovensko petje. S tem izletom je pokazalo slovensko omizje zopet svojo lepo složnost. Najbolj pa je nas razveselilo, da se je udeležil tega izleta tudi precej čez 100 kil težek gospod, mnogim bralcem dobro znani, odlični član našega omizja. Bog ga živi! — Ker navadno moje oko in radovednost nikdar ne mirujeta, me je tudi tukaj mikalo zvedeti, kakšen vzrok je imel gostilničar na Poljani, da je pustil napraviti po enem letu pod slovenskim napisom na hiši tudi nemški. No, reklo se mi je, da na višje povelje? Kako neki to? Slišal sem, da je delal za to najbolj stražmojster orožnikov iz Podklostra. Zakaj ga je to vendar tako bōdlo v oko? — Ko pridemo na našo stran v dolino, jo krenemo, ker je bilo ravno še toliko časa, v Treiberjevo gostilno v Podturji. Tudi tam zvemo nekaj novega. Posestnik, učitelj Treiber namreč, je prepovedal najemniku, vrlemo Slovincu, imeti v njegovej gostilni slovenske shode in pa duhovske družbe. Fleten učitelj in posestnik to! Vprašam ga, ali najemniku zastoj prepušča prostore in gostilno, da tako ošabno zapoveduje, koga sme sprejeti kot gosta? Vem pa, da plačuje prav lepo najemščino. Najemnik je bil toliko narodno zaveden, da je raji odpovedal se takemu nasilstvu in se bode preselil ob novem letu v Peče. Mi pa mu kličemo: Na svidenje!

Velikovec. (Požar.) Požari se v naši okolici zelo množé. Dnó 23. t. m. ravno o polnoči je začelo goret pri Lužniku in pri Križniku v Spodnjih Trušnjah in sicer pri obeh kočah naenkrat. Večinoma lesena poslopja so bila v hipu in plamenih. Iz globokega spanja preplašeni prebivalci so skušali rešiti z največjo nevarnostjo življenja vsaj živino, ali še to se jim ni popolnoma posrečilo. Poslopja so pogorela do tal z vsemi letos tako dobrimi poljskimi pridelki. Škoda je posebno pri Lužniku jako velika, ker je ogenj uničil tudi več živine, namreč dva večja teleta in devet prascev, vsa živina skupaj v vrednosti 300 gld. je poginila v ognju; tudi kočarici Križnici je zgorela jedina živina, namreč četiri koze. Pri Lužniku so bili sicer zavarovani za 1900 gld. in majhna Križnikova koča za 200 goldinarjev, ali kar pri Lužniku nesrečo neizmerno veliko stori je, ker so pri rešitvi živine tri osebe, namreč domači oče in obe odrasli hčeri dobile grozne opekline na obrazu, in rokah, nogah in na hrbtu. Sosebno mlajša hči in tudi oče zdaj silne muke trpita. Najbrže je pri obeh kočah ogenj podložila zlobna roka. Gotovo je pa ona nečloveška grdobna silne kazni vredna, ki je toliko gorja pripravila sosebnó čez jako pridno Lužnikovo družino.

Št. Štefan pri Velikovcu. (Sijajen shod.) Tako lepega shoda že več let nismo imeli, kakor je bil shod naše podružnice sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico, ki se je dné 21. kimavca t. l. v tukajšnji gostilni pri Mežnarju ob obilni udeležbi prav sijajno vršil. Prvi govornik g. župnik Treiber poudarja, da je za nas katoliške Slovence v bližnji prihodnosti najvažnejši dogodek petindvajsetletnica vladanja sv. Očeta Leona XIII., katerega proslavlja ne samo kot razsvetljenega vidnega poglavarja svete katoliške cerkve, ampak tudi kot gorkega prijatelja slovanskih narodov. Velike hvaležnosti dolžujemo mi Slovani sv. Očetu, sosebnó radi tega, ker je on odredil, da se mora god

slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda po celem svetu praznovati. Ko je govornik še kratko omenil najvažnejše okrožnice sv. Očeta, pozval je zborovalce, naj mu vsi zakličejo trikratni „živio“, kateremu pozivu so se udeležniki navdušeno odzvali. Nato je v jako lepi slovenščini govorenem govoru g. kanonik Weiss v prvi luči osvetlil besede človekoljubje, svoboda in omika, s katerim navadno liberalci slepijo ljudstvo in dokazal, da se le v katoliški cerkvi najde prava ljubezen do bližnjega, prava prostost in omika. Posebno je navdušeno govoril nadarjeni govornik o ljubezni do materinega jezika in poudarjal, da je najzvišenejši vzor rodoljuba naš Zveličar, ki je tri leta učil samo med svojimi rojaki, dalje njegov najslavnejši apostol sv. Pavel, ki je želel celo prokletstvo trpeti, da bi le njegovi krvni bratje Izraelci bili rešeni. Konečno je pripočel slovenskim starišem družbeno „Národno šolo“ v Velikovcu. Živahna pohvala je sledila temu navduševalnemu govoru. Naravnost očaral je zborovalce s svojimi nedosežnimi dovtipi „Reberški Ožbe“, ki se je ta dan priklatil celo na našo severno stran Drave. Kar obkolilo je ljudstvo onega vzornega slovenskega rodoljuba, ki je preoblečen kot berač jako šaljivo pripovedoval dogodke svojega življenja. Smeha ni bilo konca, ko je Ožbe potegnil iz velikanske svoje beraške vreče eno znamenitost za drugo, n. pr. močen drog, češ to je kol, s katerim je Kajju ubil Abela, velikanski zob, meneč, to je zob Pehtre babe; večji kamen, razlagajoč, to je kamen, kateri se bo g. župniku Treiberju odvalil od srca, ko bo „Národna šola“ javnost dobila itd. Požrtvovalnemu rodoljubu izrekamo presrčno hvalo. Udnine nabralo se je jako velika svōta, namreč 80 kron. Po shodu se je razvila živahna prosta zabava, posebno so šaljivi dobitki tombole, ki se je igrala, napravili mnogo zabave. Med posameznimi govori, kakor pri prosti zabavi so neutrudljivo in jako krasno peli klostersko-grebinjski pevci, katerim se najtopleje za ves njihov trud zahvaljujemo. Ta shod pokazal je zopet, da je v kljub vsej strastni nasprotni gonji število onih slovenskih posestnikov še jako veliko, ki znajo ceniti vrednost krščanske in národne šole. Bog živi naše vrle slovenske kmete!

Pokrče. (Kaj žganje dela.) Pri Cinceju v naši občini je služil hlapec Val. Wutte. Bil je prav priden. Minuli četrtek pa se ga je nalezal tako, da je bil brez zavesti. Ko je hotel iti spat, je padel pod mlado kobilo, ki ga je parkrat udarila. Težko ranjenega so prepeljali v celovško bolnišnico, kjer je drugi dan umrl.

Rožek. (Poboj.) V soboto dné 4. oktobra po 9. uri zvečer vračala sta se dva zidarska delavca iz Podkraja domu. Blizu Seidlnove gostilne jima prideta dva druga naproti in eden od njiju prva dva zmerja. Eden se je za njim obrnil in v tem trenutku je imel že nož v trebuhu. Hudodelec mu je naredil skoraj en decimeter široko rano, tako da so mu čreva prodrli. Ranjeni je došel še v gostilno, od koder so ga prepeljali h g. zdravniku, ki mu je čreva (bilo jih je za klobuk veliko zunaj) zopet zravnal in ga zašil. Ob enem je bil ubožec spreviden s sv. zakramenti. O uzroku se marsikaj med ljudmi govori. Preiskava bode pravo dognala. Hudodelca so v nedeljo zjutraj orožniki prignali v ječo.

Novičar.

Na Koroškem.

Za „Učiteljski dom“ so nadalje darovali: g. Katnik Fr., župnik na Dholic, 200 K.; g. Serajnik Volbenk, kaplan v Tinjah, 40 K.; Št. Jakob-ska posojilnica 100 K.; g. Wang J., profesor v Beljaku, 20 K.; g. Bayer Štefan, župnik v Pokrčah, 20 K.; Pintar Neža p. d. Mikulka v Rutah pri Bekstanju 1 K.; g. Smolej Jakob, kanonik v Gospi Sveti, 10 K.; Čuček Fran v Št. Juriju ob Ščavnici na Štajerskem 3 K.; g. Potokar, mestni kaplan v Kranju, 3 K.; g. Vertnik J. 2 K., Oražem A. 3 K., oba v Guštanju; Majdič J. na Otiškem vrhu 2 K.; vrh Obirja nabral Ivan Serajnik 8 K., katere so zložili imenovanec, R. Rotter, Lavrinec, kaplani in bogoslovec J. Lučovnik vsak po 2 K.

Vjedajo se! List velikega Nemca Dobernika je zopet enkrat pokazal svojo pravo barvo. V 80. številki se je zagnal namreč v Slovence, ki služijo kot uradniki pri državnih železnicah. Z grozo in trepetom namreč naznanja svojim bralcem, da se število „slovenskih uradnikov iz Kranjskega“ množi na nemških postajah v „čisto nenavadni meri“. Koliko je resnice na tem, mi ne vemo; „Fr. St.“ pa so se kar na debelo zlagale že tolikokrat, da jim prav nič ne verjamemo več! Mogočno pravi oni listič: „Mi to prikazen natanko zasledujemo in ne bomo pozabili, od časa do časa opozoriti na posledice.“ — Kakor lovski pes zasleduje stopinje divjačine, tako hoče torej častna kompanija „Dobernik, Lakner in drugovi“ vohati za ++ Slovenci-Kranjci, ki vestno in zvesto služijo državnim železnicam, ki se nič ne vtikujejo v javno življenje! — Gorjé nam,

če smo mi bralce opozorili na delovanje in hujskanje kakoga nemškega uradnika, profesorja ali učitelja, ki je hujskal na prav predrzen način zoper Slovence. Kaj rad nam takrat omenjeni list zabrusi besede: „Naderer, Denunciation“ itd., dasi smo pisali vedno le na podlagi važnih in resničnih podatkov. Vohuni iz nasprotnega brloga pa stikajo za slovenskimi uradniki, če treba tudi za njih osebnim življenjem, samo zato, ker so dotičniki — Slovenci! Tako početje se mora obsojati samo ob sebi! Fej! Sram vas bodi!

Železnica Sinčavas-Železna Kapla. Minulo nedeljo dné 5. okt. so brez vsake slovesnosti otvorili novo ozkotirno železnico iz Sinčevasi v Železno Kaplo. Ob enakih prilikah se navadno pripravljajo posebne slavnosti. Zakaj se to ob tej priliki ni zgodilo, nam ni znano. Omeniti moramo pa takoj, da so se tudi ob tej priliki odlikovali, seve — po svoje, naši ljubi Kapelčani! In kaj jih je zbōdlo? Da nosi postaja v „nemškem“ (kdo se ne smeje!) trgu Kapla tudi slovenski napis! Tega rahločutni gospodje, ki se štejejo za prave pravcate Pra-Grmane, katere je pa povila in zibala pošтена slovenska mati, — tega ti mogočni gospodje niso mogli strpeti! V noči od 4. do 5. okt. je zlobna roka zamazala slovenski napis, občinski odbor prvega vlaka in slovesno sprejel, kakor je prej bilo baje določeno, in očka župan, znani Niederdorfer, se je celo prav demonstrativno odpeljal s prvim vlakom. Komu je s tem otročjim dejanjem hotel nagajati, ne vemo! Slišali pa smo, da bi se Kapelčani prav nič ne hudovali, četudi bi se bil njih župan bil odpeljal prav v deseto deželo in se ne povrnil več nazaj! — To je pa gotovo, da je nova železnica zidana v prvi vrsti v prid Kapelčanom, ki se kaj radi mastijo na stroške Slovencev! Prav malo uzroka imajo torej, se postavljati s svojo nemškutarijo, kakor se postavlja petelinček na gnoju, in ob vsaki priliki izzivati Slovence. Pač prepotterpežljivi so ti, da še vedno nosijo težko zaslužene novice ljudem, ki jih zato psujejo, se norčujejo iz njih, in jim ob vsaki priliki kažejo nemško pest, ki se prav nič ne brani, marveč krepko poseže tudi v cestno blato, da zamaze nedolžni slovenski napis! A tudi slovenske potrpežljivosti more in mora biti enkrat konec, in gotovo to ne bo na korist Kapelčanom! — Več o novi železnici bodemo še poročali.

Droblj. Za učiteljico v Guštanju je nastavljen gdč. H. Dobrovnik, za učitelja v Črni g. J. Posnig. — Cesar je potrdil postavo o napravi novega vodovoda v Porečah ob jezeru. — V Celovcu je dné 2. t. m. nek neznan lopov v Frellovih ulicah napadel nekega vojaškega novinca in mu s silo iztrgal iz žepa 20 kron. Zločinca niso dobili.

Prošnja.

Ponovljeno prosimo vse tiste častite gospe poverjenike in ude družbe sv. Mohorja, ki prejemale letne družbene knjige v tiskarni, da pošljejo **nemudoma** po nje, ker nam zastavljajo za delo prepotrebni prostor in je skrajni čas, da je spravimo s pota. Čas za prejemanje knjig je vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 8. do 12. ure predpoldne in od 2. do 6. ure popoldne.

Vodstvo tiskarne.

Vabilo

na

izvanredni občni zbor

katerega priredi

Zveza slovenskih posojilnic v Celju v sredo, dné 22. oktobra 1902

ob 2. uri popoldne v dvorani posojilnične gostilne „Národni dom“ poprej „Hôtel Aufmut“

v Velikovcu

s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo revizorja o koroških posojilnicah. 3. Pravni pouk o raznih posojilničnih zadevah. 4. Poročilo o cepljenju nekaterih koroških posojilnic od slovenske Zveze. 5. Nadomestna volitev v odbor. 6. Volitev podobora za Koroško. 7. Razni govori in nasveti. Poročevalci bodo sledeči gospodje: Mihael Vošnjak, t. č. predsednik; dr. Ivan Dečko, t. č. podpredsednik in pravni zastopnik; Franjo Jošt, t. č. tajnik in revizor Zveze, ter č. g. Franc Treiber, kanonik-župnik v Št. Rupertu pri Velikovcu ter odbornik velikovške posojilnice.

Z ozirom na veliko važnost tega obšnega zbora in predmetov, ki se bodo na tem shodu razpravljali, je pričakovati, da bode vsaka koroška slovenska posojilnica po več odbornikih ali odposlancih zastopana.

V Celju, dné 22. septembra 1902.

Za: Zvezo slovenskih posojilnic v Celju:
Mihael Vošnjak, predsednik. **Franjo Jošt,** tajnik in revizor.

Tržne cene.

V Celovcu, dne 2. oktobra 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenca . . .	10	—	12	50	— konj
rž . . .	8	30	10	37	— pitana vola
ječmen . . .	—	—	—	—	10 vprežnih volov
oves . . .	4	60	5	75	— junca
turšica . . .	8	10	10	12	— 39 krav
pšeno . . .	13	60	17	—	— telici
fižol rdeč . . .	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir . . .	1	80	2	92	— prasce
grah . . .	—	—	—	—	
ajda . . .	8	80	11	—	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 225 K do 240 K, krave po 250 K do 260 K.

Sladko seno je meterski cent po 5 K — v do 5 K 60 v, kisló seno po 4 K — v do 5 K 40 v, slama po 3 K 20 v do 3 K 60 v.

Promet je bil slab.

Vabila.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Medgorje in okolico priredi v nedeljo dne 12. oktobra 1902 ob 4. uri popoldne svoj letni občni zbor pri Martinu v Habru po sledečem vsporedu: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Razni govori in nasveti. 3. Predstava igre: Jeza nad petelinom in kes. 4. Petje in produkcija z gramofonom, najnovejšim govornim strojem. 5. Pobiranje letnih doneskov. K obilni udeležbi uljudno vabi vse okoličane odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmarovas in okolico napravi v nedeljo dne 19. vinotoka 1902 ob 3. uri popoldne svoj letni občni zbor v gostilni g. Antona Otovica v Ilovljah po sledečem vsporedu: 1. Nagovor predsednika. — 2. Poročilo tajnika in blagajnika. — 3. Sprejem in vpisovanje udov. — 4. Volitev novega odbora. — 5. Razni govori in nasveti. — Po zborovanju bode prosta veselica, pri kateri bode sodeloval zbor I. koroškega tamburaškega društva „Bisernica“ iz Celovca. — K obilni udeležbi vabi vse ude te zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico napravi v nedeljo dne 19. vinotoka 1902 ob 3/4. uri popoldne v gostilni gospe Marije Plešivčnik pri Dürnwirtu v St. Jakobu, fara St. Peter pri Velikovcu, slavnostni shod v proslavo 25letnice vladanja sv. Očeta Leona XIII. po sledečem vsporedu: 1. Pozdrav predsednika. — 2. Slavnostni govor. — 3. Pobiranje letnih doneskov od tamošnjih podružničnih udov. — 4. Slučajni nasveti in govori. — Po zborovanju tombola in prosta zabava, pri kateri bodo iz posebne prijaznosti sodelovali Klostersko-Grebinjski pevci. — K obilni udeležbi najuljudneje vabi vse zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico bo v nedeljo 19. oktobra ob 3. uri popoldne napravila svoj občni zbor v gostilni g. Jožefa Paula p. d. Ruterja v Dolinčicah. Spored: Pozdrav predsednika. Slavnostni govor. Razni govori. Volitev novega odbora. Prosta zabava, pri kateri bo nastopil Rožanom iz „Mira“ že dobro znani gospod „Ožbej“. Prvokrat bodo zasvirali tudi domači tamburaši. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Loterijske številke od 4. oktobra 1902.

Linc 49 14 44 19 52
Trst 41 70 35 31 30

NAZNANILA.**Dva lepa konja,**

15³/₄ pestij visoka, svitlo-rujave barve, popolnoma zdrava, brez vsake napake in zanesljiva, trdna za domače delo in hitra za vožnjo, se radi selitve, tako j prodana. Odda se tudi vsa še nova in lepa oprava in voz. Dobi se v župnišču v Libeličah pri Spodnjem Dravogradu.

Izvrstne in najnovejše

domače mline

brez kamnov in valjarjev, ki zmeljejo 3 krat več nego drugi, in se dajo lahko gonit z vsako silo, kakor tudi vse kmetijstvu potrebne stroje, posebno škoporeznice s patentovano napravo, da se pri delu nikdo ne more poškodovati, ki so zelo trpežni in delajo jako fino, prodaja ter prevzame vsa v to svrhu spadajoča dela pod jamstvom in po najnižji ceni

Josip Božič,

kmet in gostilničar v Dolini pri Pokrčah. Pošta Grabštanj (Grafenstein) na Koroškem.

Brinjevec,

natorni, staro in obležano blago, 1 liter 2 kroni 40 vin., 3 litri franko po pošti za 9 kron. Fina, stara slivovka, liter za 2 kroni, pošiljam proti povzetju.

Egidij Jeglič,

Selo, pošta Žirovnica na Gorenjskem.

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Razprodaja!

Po smrti svojega soproga prodajam vso hišno opravo, kar je imam v zalogi, po kolikor mogoče najnižjih cenah.

E. Zufer,

vdova mizarskega mojstra, Celovec, Vetrinjsko obmestje šte. 8.

Tomaž Svetina, zaloga strojev,

Celovec, velikovška cesta šte. 22,

priloga vse vrste stroje, gepeljne s postavljanjem vred. Za vsako postavljanje se jamči eno leto. Če kak stroj ali gepelj ne ugaja, se prvi brezplačno zopet odstrani, stroji se zamenjajo.

Kolesa in šivalni stroji

najnovejšega sestava.

Vsi stroji

na obroke ali gotovo plačilo.

Stari stroji se zamenjajo.

Vsaki mlin oddam za 8 dnij na poskušnjo; če ne ugaja, ga vzamem nazaj.

Patentovani Excelsior-mlin „Rapid“ z dvojnimi sitom.

Poprave se sprejemajo in po ceni računijo. — Nimam agentov, zato je vse mnogo ceneje.

Za obilna naročila prosi udani

Tomaž Svetina,

Celovec, velikovška cesta št. 22.

Pridnega in poštenega fanta sprejme za učenca Valentin Sive, čevljarški mojster v Celovcu, Rengasse št. 4.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

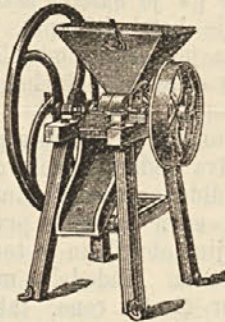
Šolsko leto se začne dné 15. oktobra t. l. Plačila 8 glđ. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Zajamčeno pristno mašno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi priporoča je knezoškofjski ordinarijat ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega mašnega vina vč. duhovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 34 kron in više po stopinjah kvalitete za 100 litrov loco kolodvor Postojna. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Na zahtevanje pošiljajo se vzorci Posoda se zaračuni po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlinci za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „AGRIKOLA“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperie izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sodr.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par,

Ustanovljena 1872. na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71. 850 delavcev.

Odklikovana z čez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Stanje hranilnih vlog:

16 milijonov kron.

Rezervni zaklad:

nad 370.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje

po 4%

ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4¹/₂% do 5%.